

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	17. desember 2020

Sak 144-2019

Tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2021

Forslag til vedtak:

1. Styret slutter seg til innstilling vedtatt i Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet og vedtar tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2021 i samsvar med innstillingen.
2. Styret slutter seg til innstilling og tildeling av regionale forskningsmidler til prosjekter innen prioriterte områder, jf. styresak 040-2020.

Hamar, 8. desember 2020

Cathrine M. Lofthus
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Regionale forskningsmidler i Helse Sør-Øst skal støtte helseforskning i regionen og bidrag til videreutvikling og kvalitetsforbedring av tjenestene gjennom utvikling av kunnskap og kompetanse. Forskningsmidlene benyttes for å realisere de regionale forsknings- og innovasjonsstrategiene og for å understøtte hovedmålene i *Regional utviklingsplan 2035*.

De regionale midlene til forskning og innovasjon omfatter det øremerkede tilskuddet til forskning fra Helse- og omsorgsdepartementet («HOD-midlene») og forsknings- og innovasjonsmidler fra det regionale helseforetakets eget budsjett. For 2021 har styret ved behandling av sak 040-2020 vedtatt målretting av regionale forskningsmidler til prioriterte områder. I sak 126-2020 vedtok styret i Helse Sør-Øst RHF budsjettrammen for de regionale forskningsmidlene for 2021, og avsatte i alt 135 millioner kroner som søknadspott for den regionale hovedutlysningen.

Saken redegjør for forslag til tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2021, inkludert tildeling av regionale forskningsmidler til prioriterte områder.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Søknadsprosess etter hovedutlysning

Utlysningen av forskningsmidlene ble annonsert i juni 2020 i henhold til anbefaling fra det regionale forskningsutvalget og fra Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo.

For 2021 har styret i Helse Sør-Øst RHF ved behandling av sak 040-2020 vedtatt målretting av forskningsmidler for prioritering av prosjekter innen følgende områder:

- Selvmord, selvskading og selvmordsforebygging
- Behandling av hjerneslag med mekanisk trombektomi, inkludert studier av organisering av tjenestetilbudet
- Habilitering, inkludert studier av organisering av tjenestetilbudet
- Effekter av kliniske digitale verktøy, herunder digital hjemmeoppfølging
- Uønsket variasjon i pasientbehandlingen

I sak 126-2020 vedtok styret i Helse Sør-Øst RHF budsjettrammen for de regionale forskningsmidlene for 2021, og avsatte i alt 135 millioner kroner som søknadspott for den regionale hovedutlysningen.

Helse Sør-Øst RHF mottok i alt 555 søknader om regionale forskningsmidler med søknadsfrist 3. september 2020. Etter en administrativ gjennomgang av søknadene ble 17 søknader avvist av formelle årsaker, mens fire ble trukket av søkerne selv.

Helse Sør-Øst RHF har satt en øvre årlig grense for tildelingsbeløp per prosjektleder. Denne grensen er på 4,5 millioner kroner for 2021 og inkluderer både pågående og nye forskningsprosjekter. Videre gjelder grensen totalt for alle kategoriene i utlysningen.

De regionale helseforetakenes felles vurderingskriterier er lagt til grunn for vurderingen av søknader. Her inngår kriterier for vitenskapelig kvalitet og forventet nytteverdi, og disse

elementene tillegges lik vekt. Den faglige vurderingen er utført innenfor rammen av føringer for søknadskategoriene slik de er gjengitt på Helse Sør-Øst RHF's nettsider; <https://www.helse-sorost.no/helsefaglig/forskning> under lenken forskningsmidler.

Vurderingen av søknader er utført i seks vurderingskomitéer med høyt kvalifiserte, habile medlemmer rekruttert fra internasjonale og nasjonale forskningsmiljøer (vedlegg 1). Det er 15 kvinner blant de 35 komitémedlemmene. Fem av seks komitéer er ledet av menn. 80 prosent av medlemmene har tilknytning til utenlandske institusjoner.

Hver søknad vurderes av to komitémedlemmene og gis på denne bakgrunn en samlet skår i den komitéen hvor søknaden er vurdert. Det enkelte medlems skår normaliseres i forhold til snittet i den aktuelle komitéen, slik at man unngår at enkeltmedlemmer som gjennomgående skårer lavere eller høyere enn gjennomsnittet påvirker utfallet. Søknadene med høyest skår bringes videre til en hovedkomité hvor lederne for de seks komitéene møtes sammen med forskningsadministrasjonen i Helse Sør-Øst RHF. Hovedkomitéen lager en samlet innstilling basert på prosjektenes skår.

Helse Sør-Øst RHF's konsernrevisjon har deltatt i kvalitetssikring av søknadsprosessen på systemnivå, blant annet gjennom deltakelse i det avsluttende innstillingsmøtet med komitélederne den 18. november 2020 (vedlegg 2).

Regionalt forskningsutvalg i Helse Sør-Øst har behandlet føringer for søknadsprosessen og ga i møte 25. november 2020 sin tilslutning til gjennomføringen av denne. Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo behandlet i møte 27. november 2020 innstillingen for tildeling av forskningsmidler for 21021, og sluttet seg til denne (vedlegg 4).

Innstilling av søknader om regionale forskningsmidler for 2021

Hovedkomitéen innstilte i alt 83 av 534 søknader om konkurranseutsatt regionale forskningsmidler for 2021 til støtte (vedlegg 3a).

Årets utlysning har inkludert en avsetning på om lag 10 millioner kroner til fem prioriterte fagområder. Ved innlevering av søknad, ble søker bedt om å angi om søknaden tilhørte et av disse prioriterte områdene. På bakgrunn av dette ble 115 av i alt 534 søknader klassifisert som søknader innen prioritert områder. Ved behandling av søknadene la komitéene til grunn søkers egen klassifisering. I den siste helhetlige behandlingen av innstilte søknader, konkluderte hovedkomitéen med at det var innstilt prosjekter innen alle fem prioriterte områder.

Etter at innstillingslisten var behandlet i samarbeidsorganet, har Helse Sør-Øst RHF gjennomgått de 14 søknadene som var innstilt innen prioriterte områder for å kvalitetssikre at intensjonen med utlysningen var oppfylt. Helse Sør-Øst RHF fant at seks søknader (med et samlet tildelingsbeløp på 9 430 000) var innenfor de prioriterte fagområdene og at fire av områdene var dekket. Forskning innen «selvmord, selvskading og selvmordsforebygging» var imidlertid ikke dekket. De øvrige åtte søknadene oppnår fortsatt innstilling til støtte, men er ikke funnet å tilhøre prioritert område.

Det er identifisert et prosjekt som er innenfor det prioriterte området «selvmord, selvskading og selvmordsforebygging» og som i den regulære søknadsvurderingen ble funnet å ha god skår for kvalitet og forventet nytteverdi. Prosjektet foreslås lagt til listen over prosjekter som tildeles støtte innen prioriterte områder, slik at alle de prioriterte områdene er dekket.

Tildelingen til dette prosjektet i 2021 (578 000 kroner) foreslås dekket gjennom budsjettposten for uforutsette forskningstiltak i budsjettet for 2021, jf. styresak 126-2020. Med dette er 10 008 000 kroner foreslått tildelt prosjekter innen prioriterte områder (vedlegg 3b).

Det innstilles følgelig totalt 84 prosjekter for tildeling av regionale forskningsmidler med oppstart i 2021. Ventelisten inneholder 12 søknader (vedlegg 3c).

Tabell 1 viser oversikt over antall søknader og andel innstilte.

Tabell 1. Oversikt over 534 søknader om konkurranseutsatte forskningsmidler for 2021.

Helseforetak/sykehus	Antall vurderte søknader (%)	Antall innstilte søknader (%)	Andel innstilte søknader (%)	Innstilt beløp i tusen kroner (%)
Universitetssykehus	411 (77,0)	63 (74,7)	15,3	104 904 (77,4)
Øvrige sykehus (ikke-universitetssykehus)	123 (23,0)	21 (25,3)	17,1	30 674 (22,6)
Totalt	534 (100)	84 (100)	15,7	135 578 (100)

Andelen innstilte søknader er 15,7 prosent og fordelingen mellom universitetssykehus og øvrige sykehus (ikke-universitetssykehus) er henholdsvis 74,7 prosent og 25,3 prosent.

Fordelingsvirkninger av innstillingen

Fordelingen av innstilte prosjekter per helseforetak/sykehus er vist i tabell 2. En detaljert oversikt over prosjekter som er anbefalt tildeling etter faglig vurdering er gitt i vedlegg 3a. Hvis det i løpet av 2021 blir tilbakeført tildelte midler, eller prosjektleder ikke ønsker å motta forskningsmidler etter innstilling, vil ventelisten (vedlegg 3c) benyttes i henhold til rangeringen.

Tabell 2. Antall søknader innstilt til støtte per helseforetak/sykehus.

Søkerinstitusjon	Antall innstilte søknader	Beløp (tusen kroner)
Akershus universitetssykehus HF	7	8 799
Oslo universitetssykehus HF	56	96 105
Sykehuset i Vestfold	3	4 734
Sykehuset Telemark HF	1	2 996
Sykehuset Østfold HF	3	2 890
Sørlandet sykehus HF	3	2 312
Vestre Viken HF	2	1 734
Diakonhjemmet Sykehus AS	6	10 734
Lovisenberg Diakonale Sykehus AS	3	5 274
Totalt	84	135 578

Søknader fra i alt ni helseforetak/sykehus er innstilt til støtte. Det er utlyst midler i fire ulike søknadskategorier og tabell 3 viser antall søknader innstilt per søknadskategori.

Tabell 3. Antall søknader innstilt til støtte per søknadskategori.

Søknadskategori	Antall vurderte søknader	Antall innstilte søknader	Beløp (tusen kroner)
Doktorgradsstipend	275	33	32 946
Postdoktorstipend	101	19	18 496
Karrierestipend	38	8	16 941
Åpen prosjektstøtte	121	24	67 195
Totalt	534	84	135 578

Ved innsending av søknad om regionale forskningsmidler, blir søknaden klassifisert av søkerne selv til én av fire faggrupper. Klassifiseringen er styrende for søknadens fordeling til komité for vurdering. Fordeling etter faggruppe for antall vurderte og innstilte søknader er gjengitt i tabell 4.

Tabell 4. Antall søknader innstilt til støtte etter faggruppe.

Faggruppe	Antall vurderte søknader	Antall innstilte (%)	Andel innstilte (%)	Beløp tusen kroner (%)
Klinisk somatisk forskning	226	38 (45,2)	16,8	57 013 (42,2)
Biomedisinsk forskning med translasjonsperspektiv	177	23 (27,4)	13,0	45 087 (33,4)
Forskning innen psykisk helsevern og rusbehandling	50	8 (9,5)	16,0	12 717 (9,0)
Helsetjenesteforskning, forskning innen folkehelse, helseøkonomi mm	82	15 (17,9)	18,3	20 761 (15,4)
Totalt	534	84 (15,7)		135 578 (100)

Tabell 5 viser totalt beløp for hele prosjektperioden for innstilte søknader fordelt etter faggrupper.

Tabell 5. Totalt innstillingsbeløp for hele prosjektperioden, etter faggruppe.

Faggruppe	Beløp (tusen kroner)	Prosent
Klinisk somatisk forskning	191 195	42,9
Biomedisinsk forskning med translasjonsperspektiv	145 117	32,6
Forskning innen psykisk helse og rus	44 340	9,9
Helsetjenesteforskning, forskning innen folkehelse, helseøkonomi mm	65 064	14,6
Totalt	445 716	100

Innstillingslisten for 2021 omfatter tildelinger til kliniske behandlingsstudier. Listen inneholder også prosjekter der det inngår forskning på presisjonsmedisin og forskning på problemstillinger knyttet til Covid-19-pandemien.

Som tabell 6 viser er suksessraten for kvinner lavere enn de to forutgående årene.

Tabell 6. Suksessrate prosjekter med kvinnelig prosjektleder versus mannlig prosjektleder.

	2018	2019	2020	2021
Andel av søknadene med kvinnelige prosjektleder	41,0	45,1	44,0	43,1
Andel av tildelinger	32,5	44,0	42,3	27,7
Suksessrate kvinner	11,9	17,5	18,6	10,0
Suksessrate menn	17,1	18,2	20,0	19,7

Det er ikke funnet forskjell i suksessrate for kvinner over og under 50 år for søknader innstilt til støtte for 2021. Det er gjort analyser av søknadsprosessen og det er ikke noe som tyder på at mannlige komitémedlemmer gir lavere skår til søknader med kvinnelig prosjektleder.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Årets søknadsprosess har vært åpen, godt dokumentert og faglig forsvarlig. Transparens og habilitet oppfattes ivaretatt, jf. erklæring fra konsernrevisor.

De innstilte prosjektene er av vurderingskomitéene vurdert å være av høy vitenskapelig kvalitet og med stor nytteverdi for pasientbehandlingen. Årets tildeling reflekterer stor tematisk bredde i forskningen og inkluderer prosjekter fra helsetjenesteforskning, epidemiologi og psykisk helsevern, til avanserte behandlingsformer innen presisjonsmedisin. Administrerende direktør vil understrek forskningens betydning i videreutvikling og kvalitetsforbedring av tjenestene.

I alt syv prosjekter innen prioriterte områder har oppnådd innstilling i konkurranse om forskningsmidler, med en samlet tildeling på over 10 mill. kroner Sannsynligvis virker en slik prioritering mobiliserende på søkere og fagmiljøer. Administrerende direktør vil før utlysningen av konkurranseutsatte regionale forskningsmidler i 2021 (med tildeling for 2022), fremme en sak for styret med forslag til virkemidler som kan være egnet for å sørge for at forskningen bidrar til å understøtte hovedmålene i regional utviklingsplan for Helse Sør-Øst. Dette gjelder blant annet forslag til prioritering av fagområder for utlysning, i samsvar med årets prosess.

I tillegg til hovedutlysningen for 2021, er det også gjennomført strategiske utlysninger for 2021 med basis i avsatte regionale forskningsmidler for 2020, jf. sak 94-2019. Disse har blant annet gitt rom for tildeling av 6 millioner kroner til prosjekter ved ikke-universitetssykehusene. Disse tildelingene kommer i tillegg til hovedutlysningen for 2021 og er i samsvar med regionale forskningsstrategiske mål. Vurderingsprosessen for tildeling av forskningsmidler til prosjekter ved ikke-universitetssykehusene pågår.

Årets søknadsprosess viser at suksessraten blant kvinnelige søkere er lavere enn forventet. Blant de 35 medlemmene i vurderingskomitéene er det 15 kvinner, dvs. 43 prosent. Det er ikke noe som tyder på at mannlige komitémedlemmer gir søknader med kvinnelig prosjektledere lavere skår. Det kan være at kvinner med høy forventet uttelling i

søknadsprosessen ikke har hatt anledning til å søke i år grunnet oppnådd øvre årlig grense for tildelingsbeløp per prosjektleder. Administrerende direktør vil vurdere tiltak for å styrke kvalitetssikringen av søknader med kvinnelig prosjektledere. Det regionale forskningsutvalget og samarbeidsorganet vil konsulteres med tanke på å identifisere egnede tiltak. Videre vil administrerende direktør arbeide med å øke kvinneandelen i vurderingskomitéene, for å oppnå en likere kjønnsbalanse i alle komitéene og ledelsen av disse.

Administrerende direktør anbefaler at styret slutter seg til innstilling vedtatt i Samarbeidsorganet for Helse Sør-Øst RHF og Universitetet i Oslo om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet og vedtar tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2021 i samsvar med innstillingen.

Videre anbefaler administrerende direktør at styret slutter seg til innstilling og tildeling av regionale forskningsmidler til prosjekter innen prioriterte områder, jf. styresak 040-2020.

Trykte vedlegg:

1. Sammensetning av vurderingskomitéene
2. Bekreftelse fra konsernrevisor
 - 3a. Individuell innstillingsliste (utsatt offentlighet til etter styrebehandling)
 - 3b. Prosjekter innstilt innen prioriterte områder (utsatt offentlighet til etter styrebehandling)
 - 3c. Individuell venteliste (utsatt offentlighet til etter styrebehandling)
4. Innstillingsvedtak i Samarbeidsorganet fra møte 27. november 2020

Utrykte vedlegg:

- Utlysningstekst med omtale av søknadskategorier:
<https://www.helse-sorost.no/helsefaglig/forskning/-forskningsmidler->